

Спој драме и хришћанства, темељно познавање савремених сцена шире културе и толико снажно повезивање са нашом је апликација која вас, за разлику од свих других, не троши у позадини, већ надахњује, рехабилитује и храни до истинског усхићења читања. Поврх свега, она нас чува од погибелји духа и даје нам прилику да у широком спектру умјетничких производа са свих меридијана препознамо Христа. На постављено питање: „Па зар наше

— наспрам Божјег убого – стваралаштво може да се заснива на другим принципима?“ (Коларић 2021, 14), аутор одлично реторски објашњава да заправо Љубав јесте међу нама.

Јелена Калајџија
(jela.knjiga@gmail.com)

ЈУ Народна библиотека „Филип

Вишњић“

Бијељина, Република Српска, БиХ

□

УДК / UDC: 322(049.32)
32:2(049.32)

Теолошки погледи / Theological Views
Година / Volume LV
Број / Issue 2/2022,
стр. / pp. 389–392.

DOI: <https://doi.org/10.46825/tv/2022-2-389-392>

Нови прилог изучавању узајамних односа религије и политике

Мирољуб Јевтић, *Политика се родила из религије*

Београд: Центар за проучавање религије и верску толеранцију, 2022.

241 стр. ; 24 см.

ISBN 978–86–87243–20–0

Сасвим недавно публикована је нова књига професора др Мирољуба Јевтића, који је у нашој научној и широј јавности најпознатији као дугогодишњи предавач предмета *Политико-*

логија религије, то јест политиколошке научне дисциплине чији је управо он и оснивач и коју је, по први пут на светском академском плану, увео у редовну наставу на Факултету политичких

наука Универзитета у Београду 1993. године.

Треба пре свега истаћи да о највишем могућем нивоу, референтности и научном и академском реномеу аутора, у домену научног истраживања и сагледавања повратне интеракције света религије и политике, сведочи не само богата академска каријера поменутог аутора, већ и чињеница да је професор Јевтић, између осталог, и члан Управног одбора Истраживачког комитета 43 „Религија и политика“ у оквиру Међународног удружења политичких наука (International Political Science Association) под покровитељством Организације Уједињених Нација за образовање, науку и културу (UNESCO); Управног одбора Истраживачког комитета 22 за социологију религије при Међународном социолошком удружењу (International Sociological Association); Истраживачке групе „Религија и политика“ у оквиру Европског конзорцијума за политичка истраживања (European Consortium for Political Research); Међународног друштва за социологију религије (International Society for the Sociology of Religion), и тако даље.

Назначена књига коју приказујемо јесте заправо његова шестнаеста ауторска публикација, док још две потписује као коаутор. Поменута књига је објављена од стране реномираног београд-

ског Центра за проучавање религије и верску толеранцију под насловом: *Политика се родила из религије*. Реч је о својеврсном зборнику његових политиколошко-религиолошких коментара и интервјуа, који су објављивани у дневној и периодичној штампи Србије, Републике Српске и Црне Горе, у периоду 2006–2020. године. Чињеница да су наведени прилози стилски и концепциј-

ски прилагођени намени публикавања у дневној штампи, апострофира њихову актуелност у датом временском опсегу, али никако не на уштрб њихове чињеничне веродостојности и научне валидности, као и њихове актуелности у једном дуготрајнијем и ширем временском опсегу. Ради се, заправо, о ауторским коментарима који су, у највећој мери, објављивани у дневном листу *Политика*, али и у дневним листовима: *Куир*, *Вечерње Новост*и и *Данас*. Поменути интервјуи су, пак, првобитно објављивани у дневним новинама: *Политика*, *Вечерње Новост*и, *Блиц*, *Куир*, *Дан* и *Дневник*, као и у недељницима: *Експрес*, *Печаш* и *Фактор*.

Као истински пионир политикологије религије, професор Јевтић се у овим текстовима бави горућим питањима, настојећи да са њима упозна ширу јавност, али и да мотивише стручну политиколошку и религиолошку научну заједницу на дубље и систематичније бављење питањима, као што су: проблем забрињавајућег и рапидног опадања стопе природног прираштаја у Србији, али и у Европи уопште; исламистичка компонента сепаратистичког покрета косовско-метохијских Албанаца; илегална миграторна кретања из земаља тзв. MENA региона (Блиски Исток и Северна Африка) према Европи; јеврејско-палестински спор око Јерусалима; тзв. „зелена трансверзала“; малоруско питање, са посебним освртом на питање спорне украјинске „автокефалије“; мултикултурализам савремене секуларизоване и атеизиране Европе; такозвано „грађанско“ или „цивилно“ друштво; српско питање у Црној Гори, са нарочитим акцентом на релевантној улози Српске Православне Цркве тим поводом, и тако даље.

Једна од главних теза професора Јевтића, која се провлачи кроз читаву књигу и која је заједничка за све ове теме јесте, по речима самог аутора: „... религија се као политичка чињеница мора уважавати свуда у свету“, што је несумњиво један од ва-

жнијих елемената при формирању актуелне политичке стварности, а што може произвести и сасвим конкретне последице за живот једног християнизованог и уцрквењеног народа, чиме смо се уосталом и ми бавили, и то управо подстакнути од стране професора Јевтића. Међутим, стиче се утисак да, посматрано са становишта православног схватања монархије као могућег облика владавине у једној држави, теме којима се професор Јевтић бави у поменутој књизи јесу од круцијалне важности, будући да је садржај аутохтоне и веродостојне српске монархистичке политичке идеје превасходно импрегниран православном духовношћу. Лишити српску монархистичку идеју њених православних и духовних основа, значило би њено обесмишљење и деградацију, те лишавање њене најдрагоценије основе, што је опет нарочита област чијем политиколошко-религиолошком сагледавању је професор Јевтић својевремено, такође, дао значајног подстрека. Управо због тога, бавећи се на једном другом месту личношћу и делатношћу Митрополита Петра II Петровића Његоша кроз призму политикологије религије, професор Јевтић вели: „По нашем мишљењу, постоје три личности које су међаши српске историје, културе, државног и друштвеног живота. То су Свети Сава, Карађорђе и Његош. Свети

Сава као утемељивач српске државе заједно са својим оцем Стефаном Немањом, Карађорђе 'бич тирјанах' који 'из мртвијех Србе дозва, дуну живот српској души' и на крају Његош, Ловћенски тајновидац. Он је према мишљењу нашег аутора сублимација свега што је српство, православље, хришћанство и човекољубље. Целокупно Његошево дело је ода борби за правду, пре свега за правду па тек онда за слободу, јер слободе нема без правде. Његош је борац не само зато што је владар теократске српске Црне Горе, него зато што се без борбе неки људи и неке идеје не могу довести: 'к познанију права а то је људска дужност најсветија'. Он је владар, али и свештеник, монах и владика ратничке српске православне хришћанске заједнице која је приморана на борбу. Креатор политике која се инспирише православљем, дакле религијом“.

Напоследку, бивајући дубоко свесни чињенице да је професор Јевтић био међу првима, који се тематиком међусобних односа између религије и политике, упорно, научно и систематично бавио и громогласно јавно иступао у југословенској и српској јавности, почев још од 1986. године, није за чуђење што се поводом писања овога приказа опомињемо отрежњујућих речи блажене успомене Патријарха српског Варнаве, који је своје-

времено приметио: „Пребацују нам што уводимо политику у Цркву! Не уносимо ми политику у Цркву, него уносе отров у цео организам народни они који су изгубили и памет и родољубље и поштење... Ко ће казати народу истину ако не народна света Црква? Одакле ће се чути глас Божији и глас пригушене народне свести, ако не из Светосавске Цркве? Ја се не бојим овога што сад говорим. Ја се бојим да нисам одоцнио да ово јавим народу. Можда сам ово требао раније рећи. Бојим се одговараћу зато пред судом Божијим...“

Коначно, професор Јевтић нема разлога за оваквом врстом зебње и дилеме. Читав свој досадашњи научни опус и професионални живот посветио је политикологији религије, неућутно сведочећи истину да религија има значајан утицај на политички живот, баш као што се ни утицај политике, нипошто, не може пренебрегнути и игнорисати у религијској сфери. О томе блиставо сведоче и странице приказиване књиге овога особито поштованог аутора.

*Ђакон Хаџи Ненад М. Јовановић
(czyptm.org@gmail.com)
Архиепископија
београдско-карловачка*

□